

História vzdelávania architektov v oblasti urbanizmu na STU

Spracoval : B. Kováč

Obdobie 1946 – 1976

Na FAPS v rokoch 1950-53 po absolvovaní tretieho ročníka sa študenti mohli prihlásiť na :

smer A – architektúra a urbanizmus (10 semestrov)

smer B – pozemné stavitelstvo (10 semestrov)

V roku 1953 bol Ministerstvom vysokých škôl zriadený na FAPS :

smer A – architektúra a stavba miest (12 semestrov), v rámci ktorého bol predmety Dejiny stavby miest, Stavba miest a obcí a ateliér urbanistickej tvorby.

smer B – pozemné stavitelstvo (11 semestrov)

Po roku 1960 vzniká na Stavebnej fakulte odbor architektúra, v rámci ktorého Katedra urbanizmu a územného plánovania zabezpečovala výučbu urbanistických disciplín:

Vývoj stavby miest

Stavba miest

Územné plánovanie

Stavba miest a územné plánovanie I., II

Urbanistická tvorba (pozn.: všetky ateliéry štúdia mali názov Architektonická a urbanistická tvorba)

Preddiplomová a diplomová práca (ako ateliéry docentov a profesorov katedry)

Obdobie 1976 – 1990

Po roku 1976 so vznikom FA SVŠT, štúdium bolo koncipované do dvoch študijných odborov:

odbor architektúra

odbor urbanizmus a územné plánovanie (na ktorý nadväzovalo štúdium vo vednom odbore Urbanizmus , titul CSc.)

Štúdium bolo šesťročné, neskôr (od 1987) päťročné, po 1990 opäť šesťročné. Študijný odbor urbanizmus si študenti mohli vybrať po 3. ročníku štúdia. Prvý záujem bol taký veľký, že sa musel robiť výber. Katedra urbanizmu a územného plánovania zabezpečovala výučbu urbanistických disciplín:

Vývoj stavby miest

Urbanistická kompozícia

Zonálne štruktúry

Urbanistická tvorba

Územné plánovanie I

Na odbore urbanizmus navyše:

Územné plánovanie II, III, IV

Sídelné štruktúry

Regionálne štruktúry

Tvorba krajiny

Ateliér zóny

Ateliér sídla

Ateliér región

Preddiplomová a diplomová práca (ako ateliéry docentov a profesorov katedry)

Obdobie 1990 – 2002

Po roku 1990 sa štúdium rozdelilo na dva stupne : 4-ročný všeobecný prvý stupeň a 2-ročné štúdium zamerania, v rámci nich zameranie U1 Urbanisticko-architektonické súbory, U2 Tvorba sídiel a U3 Krajinná architektúra a krajinné plánovanie. V roku 1997 bol tento systém oficiálne akreditovaný ako bakalárske a inžinierske štúdium v odbore architektúra a v odbore urbanizmus. Po prvom spoločnom stupni Architektúra mohol študent pokračovať v štúdiu dvoch odborov :

- v odbore **architektúra**
- v odbore **urbanizmus** – študent si volil jedno zo zameraní:
 - U1 – urbanisticko-architektonické súbory
 - U2 – sídla a regióny
 - U3 – krajinná architektúra a krajinné plánovanie

Každé z týchto zameraní gestorovala samostatná katedra.

Do roku 2002 sa uskutočňovali aj habilitačné a inauguračné konania v Odbore urbanizmus.

Obdobie 2002 – 2013

V zmysle zákona o vysokých školách č.131/2002 od roku 2002 vzniká nová sústava študijných odborov, v rámci ktorých vznikajú študijné programy 1., 2., a 3. stupňa. Študent nadobúda vzdelanie v odbore absolvovaním akreditovaného študijného programu a získava titul inžinier architekt. V odbore **5.1.1.Architektúra a urbanizmus** má FA STU akreditovaný spoločný **bakalársky študijný program Architektúra a urbanizmus**, na ktorý nadväzujú dva samostatné **inžinierske študijné programy Architektúra a Urbanizmus**. Pre oblasť urbanizmu má FA akreditovaný aj **študijný program 3. stupňa Urbanizmus** (doktorandské štúdium, titul PhD.). Habilitačné a inauguračné konania sa už uskutočňujú v spoločnom odbore Architektúra a urbanizmus.

Študijné odbory a neskôr programy Urbanizmus prešli aj **medzinárodnou akceptáciou** ako vzdelanie pre výkon povolania „architekt“ v rámci slobodného pohybu osôb v rámci EÚ (tzv. regulované povolania) : v roku 2002-4 pred vstupom SR do EÚ a posledná medzinárodná akceptácia bola študijnému programu urbanizmus priznaná **22.06.2009** v Bruseli.

Znamená to, že s diplomom o absolvovaní študijného programu 2. stupňa urbanizmus v odbore Architektúra a urbanizmus spĺňa absolvent jednu zo základných podmienok vstupu do stavovských komôr (v SR Slovenská komora architektov) pre výkon povolania „architekt“. Kompetencie výkonu povolania upravuje zákon o komorách architektov a stavebných inžinierov. Obsah vzdelania je podriadený medzinárodným požiadavkám, ako vyplývajú zo smerníc Európskej únie a medzinárodných organizácií architektov a stavovských komôr architektov.

V rokoch 1950–1982 štúdium architektúry diplomovou prácou v urbanistickom ateliéri skončilo cca 250 absolventov, v rokoch 1983 – 1992 na odbore urbanizmus a jeho zameraniach 210 absolventov, v rokoch 1992-1996 na urbanistických zameraniach odboru architektúra 14 absolventov, v rokoch 1997 – 2004 na samostatnom odbore Urbanizmus 72 absolventov a v rokoch 2004-2012 na študijnom programe urbanizmus 99 absolventov, spolu cca 640 absolventov (pozri zoznam absolventov).

Spracoval : B. Kováč

Pozn.:

Manažérske otázky urbanizmu a územného plánovania, ako aj otázkami súvisiacimi so socioekonomickým rozvojom a strategickým plánovaním sa zaoberá študijný odbor Priestorové plánovanie. V odbore architektúra a urbanizmus sa príprava absolventa

študijného programu Urbanizmus orientuje na navrhovanie priestorového a funkčného usporiadania územia, a to najmä v dimenzii zóny a sídla (pozri charakteristika štúdia urbanizmu).

Podklady :

- 25 rokov fakulty architektúry, jubilejný katalóg FA STU (2001)
- Slovenská technická univerzita v Bratislave – 60 rokov, vyd. STU 1997, ISBN 80-227-0973-5
- Fakulta architektúry STU 1976 -1996, vyd. ALFA 1996, ISBN 80-88811-63-5
- 35 rokov Fakulty architektúry STU 1976-2011, Nakladateľstvo STU 2011, ISBN 978-80-227-3592-6